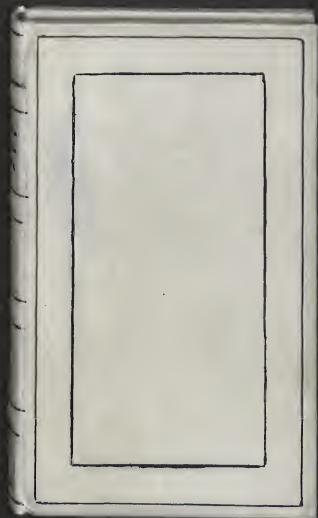

242
Lær

Selst Alment Jnbunded 2. Fiskuln.

Þryckt a Hoolum i Hiallta-Dal, Af Halldore Erikssyne, Anno 1753.

Stafróf.

Aa Bb Cc

Dd Ee Ff

Gg Hh Ii

Kk Ll Mm

Nn Oo Pp

Qq Rr Ss

Tt Uu Xx
Yy Zz Ææ

A B C D E F G H I K L M
a b c d e f g h i k l m
N O P Q R S T U V X Y Z
n o p q r ſs t u v x y z
Þ Æ Ø W æ ij m̄ n̄ ſt ſl ſi ſiſt
þ æ ø w ff ſſ ſk ck ch ll ? ( ) : ; ! , .

A B C D E F G H I K L M N O P Q
a b c d e f g h i k l m n o p q
R S T U V X Y Z Þ Æ Ø W
r ſs t u v x y z þ æ ø w
æ m̄ n̄ ij ſt ſl ſi ſiſt ff ſſ ſk ck ch ll ? ( ) : ; ! , .

Adkvæden

Ab eb ib ob ub.	Ba be bi bo bu.
Ac ec ic oc uc.	Ca ce ci co cu.
Ad ed id od ud.	Da de di do du.
Af ef if of uf.	Fa fe fi fo fu.
Ag eg ig og ug.	Ga ge gi go gu.
Ah eh ih oh uh.	Ha he hi ho hu.
Ak ek ik ok uk.	Ka ke ki ko ku.
Al el il ol ul.	La le li lo lu.
Am em im om um.	Ma me mi mo mu.
An en in on un.	Na ne ni no nu.
Ap ep ip op up.	Pa pe pi po pu.
Ar er ir or ur.	Ra re ri ro ru.
As es is os us.	Sa ſe ſi ſo ſu.
At et it ot ut.	Ta te ti to tu.
Ax ex ix ox ux.	Xa Xe Xi Xo Xu.
Aþ eþ iþ oþ uþ.	Þa þe þi þo þu.

Sig-

Signingen.

I Nafn-e Fød-urs, og Son-ar, og And-a Hei-lags, A-men.

Drottenleg Bæn.

Fad-er vor þu sem ert a Himn-unn. Helg-ist þitt Nafn. Til-kom-e þitt Riik-e. Verd-e þin Vil-ie, so a Jord-u sem a Himn-e. Gief oss i Dag vort Dag-legt Braud. Og fyr-er-gief oss vor-ar Skulld-er, so sem vier og fyr-er-gief-um vor-um Skulld-u-naut-um. Og eig-e leid þu oss i Freist-ne. Helld-ur frels-a oss fra Ill-u. Þvi-ad þitt er Riik-ed, og Matt-ur-en og Dijrd-en, um Alld-er-nar, A-men.

Blessunar Orden.

DRott-eñ bleſſ-e mig, og vard-veit-e mig, DRott-eñ laat-e ſijn-a A-ſioon-u lijſ-a yf-er mig og ſie mier Myſk-un-ſam-ur, DRott-eñ ſnw-e ſijn-u Aug-lit-e til mijn og gief-e mier Frid, A-men.

Bord Pſalmureñ
Fyrer Maaltijd.

ALLra Augu, vona til þijn DRotteñ, og þu giefur þeim þeirra Fœdu i Hæfelegañ Tijma, Þu upplijkur þiñe Hende, og Sedur allar lifande Skiepnur med þiñe Bleſſan.

Dijrd ſie Gude Fødur og Syne og Heilögum Anda, ſo ſem hüñ var ad Upphafe, Og er eñ nu, og jafnañ, uñ allar Allder Allda, Amen.

Gud Fader Myſkuna þu oſs,
Gud Sonur Myſkuna þu oſs,
Gud Heilagur Ande Myſkuna þu oſs!

Fader vor þu ſem ert a Himnum, etc.

DRotten Gud Himneſkur Fader, Bleſſa þu oſs og þeſſar þijnar Gaafur, ſem vier medtøkum til vor af þiñe Myſkunſamlegre Goodgyrne, Fyrer JEſum Chriſtum vorn DRotteñ og HErra, Amen.

Bord Pſalmureñ

epter Maaltijd.

Þacke þier DRottne, Þvi ad hañ er goodur, og hañs Myſkunſeme varer ad eilijfu. Hÿør ad øllu Hollde giefur Fædu, Kvikſienadenum ſitt Foodur, Og Ungum Hrafnaña ſem hañ akalla. Hañ hefur aungva Lyſt a

Styrkleika Hestsins, Ecke helldur Pocknan a nockurs Mañs Beinum, DRottne eru vel þecker þeir sem hañ Ottast og til hañs Myskunar vona.

Dyrd sie Gude Fødur og Syne, etc.
Gud Fader Myskuna þu oss, etc.
Fader vor þu sem ert a Himnum, etc.

Þacker giørum vier þier Drottēn Gud Himneskur Fader, Fyrer JEsum Chrystum vorn HErra, og fyrer allar þijnar Gæsur og Velgiørninga, Þu sem lifer og Rijker ad Eylijfu, Amen.

n o p q r ſ s t u v x y z þ æ ð

Sa Miñe

Catechis-
MUS.

Med Utleggingu
D. Mart. Luth.

Þetta eru Tyu Laga Bod-
ord Guds.

Fyrsta Bodord.

Eg er DRottenñ Gud þiñ, Þu ſkallt ecke hafa Añarlega Gude fyrer mier.

Þad er.

Vier eigum yfer alla Hlute fram, Gud ad Ottaſt, hañ ad Elſka, og a hañ Eirn ad trwa.

Añad Bodord.

 Eige

Eige skalltu leggia Nafn Drottenns Guds þijns vid Hegooma.

Þad er,

Vier eigum ad Ottast og Elska Gud.

Aunavum eigum vier Ills ad bidia i hanns Nafne, eige ad sveria vid þad, nie Fiolkinge fremia, eige Liwga nie Svijkia, helldur eigum vier Guds Nafn ad akalla i ollum vorum Naudsynium, þad ad Tilbidia, Lofa þad, og þvi Packer ad giora.

Þridia Boderd.

Minnstu ad helga Hvijlldar-Dag DRottenns Guds þijns.

Þad er.

Vier eigum ad Ottast og Elska Gud.

Ad vier eige Fyrerlijtum Predikun nie hanns Ord, helldur eigum vier þad heilagt ad hallda, giarnann heyra þad og læra.

Fioorda Boderd.

Heidra skalltu Fodur þinn og Mood-

Moodur, So þu verder Laanglijfur aa Jorduñe.

Pad er.

Vier eigum ad Ottast og Elska Gud: Ad vier eige fyrerlijtum vora Forelldra, nie þaa sem yfer oss eru bodner, Edur þaa til Reide Reitum, helldur þaa i Heidre hofum, þioonum þeim og hlijdner sieum, Elskum þaa og Virding veitum.

Fimta Bodord.

Eige skalltu Mañ deyda.

Pad er.

Vier eigum ad Ottast og Elska Gud. Ad vier eige meidum Holld vors Naunga, Eda giørum honum Mein i nockru, Helldur eigum vier honum ad biarga og vid ad hiaalpa i øllum hañs Lijfs Naudsynium.

Siøtta Bodord.

Eige skalltu Hoordoom drygia.

Pad er.

 Vier

Vier eigum ad Ottast og Elska Gud.
Ad vier lifum Hre nferduglega, bæde i Ordum og Verkum, So ad hvor og eirn elske og i Heidre hafe sijna Ekta Persoonu.

Siøunda Bodord.

Eige skalltu Stela.

Pad er.

Vier eigum ad Ottast og Elska Gud.
Ad vier eige grijpum Gotz eda Peninga vors Naunga, eda med følskum Kaup-Eyrer, eda Underhyggiu under oss drøgum, helldur eigum vier honum ad Hiælpa, ad hans Goss og Upphellde avaxtest og vardveitest.

Attunda Bodord.

Eige skalltu bera Falskan Vitnisburd a moote þijnum Naunga.

Pad er.

Vier eigum ad Ottast og Elska Gud.

Ad

Ad vier eige rangléga Liwgum, nockru a vorn Nauunga, edur Svijkium, Baktolum, edur Ofrægium hañ i nockru, Helldur eigum vier hañ ad af-ſaka, allt Gott um̃ hañ ad tala, og ſæra alla Hlute til betra Vegar.

Nijunda Bodord.

Eige ſkalltu gyrnaſt Hws Naunga þijns.

Pad er.

Vier eigum ad Ottaſt og Elſka Gud. Ad vier eige med Flærd ſtundum epter Arfe edur Faſta-Eign vors Naunga, eda under oſs drøguin med Yſervarpe Laga og Riettinda: Helldur eigum vier þar til ad Hiaalpa og Styrkia, ad hañ haſe ſitt allt Oſkaddad.

Tijunda Bodord.

Eige ſkalltu gyrnaſt añars Mañs Eigeñ Kviñu, eige Ploon nie

Þioonustu-Kviñu, eige Uxa nie Asna, og eckert þad hañ á.

Þad er.

Vier eigum ad Ottast og Elska Gud.

Ad vier eige burttælum edur lockum, frá vorum Næunga, hañs Eigeñ Kviñu, Þioonustu Foolk eda Kvikfie; Helldur eigum vier ad áminña og Rædleggia, ad hvor og eirn sie samt, og ástunde ad þioona þad honum skylldugt er.

Hvad seger Gud af øllum þessum Bodordum?

So seger hañ i Bookeñe Exodo i Tuttugasta Capitula: Eg er DRotteñ Gud þiñ, Styrkur Vandlætare, vitiande Rænglætis Fedrañ á Sonunum, J Pridiu og Fioordu Ættkvijsl þeirra sem mig hata. Eñ giorande Myskunseme i Þusund Lidu, þeim sem mig elska og vardveita mijn Bodord.

Þad er.

Gud hootar þeim øllum Pijnu sem afvijkia þessum hañs Bodordum, þvi eigum vier ad Ottast og hrædast hañs Reide, og eckert ad giøra á moo-

n o p q r s t u v x y z þ æ ø

te þessum hañs Bodordum, Eñ þeim øllum sem þesse hañs Bodord hallda, Þeim lofar hañ siñe Nææd, og øllum goodum Hlutum; Þar fyrer eigum vier, Gud ad elska, Trwa honum og treysta, og epter hañs Bodordum giarnañ ad giøra.

Þessar Greiner heyra til Bodordunū edur Guds Løgmæle.

I. Spurning.

HVør er Mismunnur æ millum Løgmælsins og Evangelij?

Løgmæled eru þaug Tiju Bodord Guds, Hvør ed oss kieña, Hvørneñ og hvilijker vier erum, Hvad vier eigum ad giøra, Og hvad vier eigum ad flya og fordast, Og hootar þeim øllum Eilijfre Fyrerdæmingu, sem ecke fullkomlega hallda Løgmæled.

Eñ Evangelium, edur Gudspialled, Er þad Nædar Fyrerheit, wt af Christo, J hvørin oss verdur skeinkt og giefeñ Fyrergiefning Syndaña, og þad Eilijfa Lijf fyrer eckert, Alleina vegna Christi.

Og þesse Mæls-Grein er Summa, Jñehalld og Mergur alls Evangelij, Joh. 3. So hefur Gud Heimeñ Elskad, Ad hañ gaf wt siñ Eingieteñ Son, uppæ þad; Ad aller þeir sem a hañ

hañ frwa, verde ecke Fyrerdæmder, Helldur hafe Eilijft Lijf. Pesse Lærdoomur er miklu Hoaleitare, eñ Tiju Bodordeñ edur Løgmaled.

2. Kuñum vier nockud upp ad fylla og hallda þetta Guds Løgmaal? Nei.

3. Hvar til stodar þa Løgmaaled?

Pad Opeñberar fyrer oß Syndernar, og Fordæmer alla Meñ Syndaña vegna. Par næst kieñer þad, hvør ad sieu Goodverkeñ.

4. Hvad er Syndeñ?

Allt þad sem er a moote Guds Bodordum. Uppruna Syndeñ er sa Blindleike, sem hvørium Maññe er medfæddur, Par med vondar Tilhneigingar og Girnder i moote Guds Bodordum. Giøranlegar Synder, eru Illar Hugreñingar, Ord og Giørder i giegn Guds Bodordum.

5. Hvøriar Synder eru ecke med þeim Heiløgu?

Pær sem skie a moote Samvitskuñe, þegar Madur Vijsvitande og Viliande, giører nockud a moote Guds Bodordum.

6. Hvør Refsing kiemur epter Syndena?

Guds Reide, Holldlegur Dande, Faatækt, Hallære, Allskyns Mootgaangur og Olucka, Og med þad Sijdasta Eilijf Fyrerdæming yfer þaa Ydruunarlausu.

7. Hvad er Christeleg Ydran?

Pad

Pad er ad hafa Hiartans Angur og Trega, fyrer umliðnar Synder, og ſiña med ſier Hrædſlu Gudlegrar Reide, Par med ad hafa Trw og Trauſt, ad Syndernar ſieu fyrergiefnar vegna Chriſti, Og af ſlijkre Trw, fram ad leida Goodverkeñ, þaug ſem Gud hefur boded, Hønum þar med ad þioona og Hlijdne ad veita.

8. Hvør eru þau Goodverkeñ?

Þaug ein ſem Gud hefur boded i þeim Tiju Bodordum, þegar þaug ſkie af Trwñe aa Chriſtum, Og eru giørd Gude til Lofs og Dijrdar.

9. Hvørneñ kuña Goodverkeñ Gude ad þocknaſt?

Fyrer Trwna aa JEſum Chriſtum.

10. Hvørneñ er oſs møgulegt Goodverkeñ ad giøra?

Fyrer Hiaalp og Hiaaſtod Heilags Anda.

11. Hvar fyrer eiga Meñ ad giøra Goodverkeñ, og Hlijdne ad veita Guds Bodordum, med þvi ad vier forþienum ecke þar med Syndaña Fyrergiefning?

Goodverkeñ eru Meñ ſkylduger ad giøra. Fyrſt vegna Guds, af þvi ad Gud vor DRottēn og Fader hefur boded þaug og ſkipad, Matth. 25. Rom. 12. Hønum eigum vier epter ad fylgia ſo ſem hlijðen Børn, ad Syndernar verde oſs fyrer Chriſtum fyrergiefnar, og Heilagur

Ande

Ande veittur þess vegna, ad vier skulum ecke leingur upp þadan Syndernar drygia, helldur Vegsama Gud med goodum Verkum, Rom 6. 2. Tim. 2. 1. Pet. 1. og 2. Cap.

Þar næst eigum vier ad giora Goodverkeñ, sialfra vorra vegna, uppa þad ad vier gietum audsynt med Saññendum, ad vier hofum Rietta og Saña Trw, Og ad vier missum ecke aptur Guds Naad, og Syndaña Fyrergiefning, og Eilijfa Saluhialp, og verdum ecke Refster Stundlega eda Eilijflega vegna Syndaña, sem Madur giorer þvert a moote Samvitskuñe.

J Pridia Maata, Er oss skyllt Goodverkeñ ad giora, vegna Naaungans, Honum til Hialpar og Piooenustu, So ad vier giorum ecke Neina Hneixlan nockrum Mañe.

Trwar-Jatningeñ,

Fyrsta Grein af Skopuneñe.

EG Trwe a Gud Fodur Almaattugañ, Skapara Himens og Jardar.

Pad er.

Eg

Eg trwe, ad Gud hafe ſkapad mig, asamt med øllum ødrum Skiepnum, og ad hañ hafe gieſed mier Ønd og Lijkama, Augu og Eyrũ og alla Limie, Þar med Skyn og Skilningar-Vit, Og ad hañ øllu þeſſu, eñ nu vid Mægt helldur. Hier til veiter hañ mier og fyrerſier, Nooglega og Daglega giefur mier, Klæde og Skiæde, Mat og Dryck, Hws og Heimele, Konu og Børn, Akra og Kvikfie, og allt þad ſem gott er, med øllu þvi eg þarf til þeſſa Lijfs Uppheldis: Hañ verndar mig og vardveiter fra øllum Skada og Hæſka, Og øllum illum Hlutum. Og allt þetta Gott veiter hñ mier af ſiñe Skiærre, Fodurlegre, Gudlegre Goodgyrnd og Myſkun, an allrar miñar Forþienuſtu og Verdſkulldunar, Fyrer hvad allt eg a hønum Lof og Packer ad giøra, Hønum þioona og hlijdeñ vera. Þetta eru viſſuleg Sañende.

Auñur Grein af Endurlauſneñe.

Eg Trwe at JEsum Christ, Son hans Eingieten, DRottenn vorn, Hvor ed Gietenn var af Hellogum Anda: Fæddur af Mariu Meyu; Pijndur under Pontio Pilato, Krossfestur, Deyddur og Grafenn; Nidurstie hann til Helvijtes; A Pridia Dege reis hann upp fraa Daudum; Uppstie hann til Himna; Situr hann til Hægre Handar Guds Fodurs Almattugs; Padann er hann komande ad Dæma Lifendur og Dauda.

Pad er.

Eg Trwe ad JEsus Christus sie sannur Gud af Fodurnum fæddur fyrer allar Allder, og lijka sannur Madur, Fæddur af Mariu Meyu, ad hann sie minn DRottenn, sem mig glatadann og fyrerdæmdann Mann, hefur Afrekad, Endurleyst og Frelsad, Fraa ollum Syndum, Daudanum og

Diøful-

Dioffulsins Vallde, Eige med Gulle nie Silfre, helldur med sijnu Heilaga og Dijrmæta Bloode, Og med sijnum Saklausa Dauda og Pijnu, So eg verde hans Eigenlegur, Life under hans Vallde, og i hans Rijke, Honum þione i Eilijfu Riettlæte, Meinleyse og Sæluhiælp; Lijka sem hann er siaalfur af Dauda uppriseñ, Lifer og Rijker ad Eilijfu. Þetta eru Vissuleg Sañende.

Þridia Grein af Helguneñe.

Eg Trwe aa Heilagañ Anda; Og ad sie ein Heilog, Almeñeleg, Christeleg Kyrkia, Samneyte Heilagra, Fyrergiefning Syndaña, Holldsins Upprisa, og Eilijft Lijf, Epter þetta Lijf, Amen.

Þad er.

Eg Trwe, ad eg giete ecke, af siaalfs mijns eigeñ Krapte nie Skilninge, Trwad aa JEsum Christum miñ DRotteñ, Edur

til hans komest, Helldur hefur Heilagur Ande mig, fyrer Gudspiallans Kiening, kallad og Upplijst med sijnum Astgiofum, Helgad mig og vidhalld:d i riettre Trw, Lijka sem han alla adra, Christna Men a Jordu, Kallar, Samansafnar, Upplijser, Helgar, og i riettre Trw til JEsum Christum vardveiter, i hvørre Christelegre Kyrkiu, han Nauduglega fyrergiefur mier, og øllum Trwudum. Daglega allar Synder, og a Efsta Dege mun han Uppvekia mig og alla Men af Dauda, og giefa mier og øllum Riett-Trwudum i Christo Eilijft Lijf. Þetta eru Visfuleg Sanende.

Trwne eda Credo heyra

Þessar Greiner til.

I. Spurning.

Hvad er Christeleg Trw?

Christeleg Trw er ecke ad Eins, Ad kuna Greiner Trwar-Jatningarennar, og hallda þær sanar ad vera, Helldur med Hiartans Trwnadar-Trauste, Ad forlata sig uppa Gud, og

og Trwa þvi Fullkomlega, ad Gud mune vegna sijns Sonar JEsu Christi, fyrer Predikunar Embætte hins Heilaga Anda, Giefa og veita Fyrergiefning Syndaña, Frelsa frá Daudanum og giefa Lijf og Eilijfa Sáluhiálp, Þviad hijngad hnijga allar adrar Trwareñar Greiner. Og þetta er su Trweñ sem oss Riettláta og Sáluhoolpna giører.

2. Hvør er Mismunur á mille Christelegrar Trwar og þeirrar Trwar sem Tyrkiar hafa?

Tyrkiar trwa ecke á þañ Saña Gud, Fødur, Son og Heilagañ Anda, Hvør ad sig hefur Opeñberad fyrer Frelsarañ Christum. Helldur dikta þeir siálfer, sier añañ Gud, sem Himen og Jørd skal skapad hafa. Þeir trwa ecke á Guds Son JEsum Christum, ad hañ sie Sañur Gud, og sáa einka Medalgáungare, fyrer hvørn vier ødlustum Fyrergiefning Syndaña og eilijfa Sáluhiálp. Þeir hallda ad eins nockud lijted af þeim Tiju Bodordum, ad Meñ sieu Yfervalldenu hlijdnger, Slái ecke i Hel, Stele ecke, bere ecke Ljwgvitne, ad Meñ giøre ydugleg Bæner, og giefe Olmusur, og hier fyrer þesse Verkeñ, meina þeir sig rieitláta og Sáluhoolpna verda.

3. Hvørsu margar eru Persoonur Guddoomsins?

Priár, Gud Fader, Guds Son, og Gud Heilagur Ande.

4. Hvad margar Nattúrur hefur Christur?

Tvær, Guddoomlega Nattúru og Mañdoomlega, Christur er komeñ af Gydingum epter Holldenu, Hvor ad er Gud yfer øllum Hlutum, Blessadur ad Eilijfu, 1. Joh. 5.

Vier erum i Christo JEsu, Hañ er Sañarlegur Gud.

5. Hvorneñ fær Madur Syndaña Fyrergiefning, og verdur fyrer Gude Riettlaatur og Saaluhoolpeñ?

Fyrer Trwna a Guds Son JEsum Christum, Hvør fyrer oss er Fæddur, Pijndur, Dæeñ, og upp aptur Riseñ, Hvørs vegna, Alleina wt af skiærre Naad, Eñ ei vegna vorra goodra Verka, Skeinkt og giefed verdur, Syndaña Fyrergiefning, Riettlæted og þad Eilijfa Lijf, øllum þeim sem trwa a Guds Son JEsum Christum.

Drotteñleg Bæn.

FADER Vor Þu sem ert a Himnum.

Þad er.

Gud vill h'er med til leida oss og locka, ad vier trwa skulum, ad hañ sie vor Riettelegur Fader, og vier hañs sañarleg Born,

ern, ſo ad vier þeſs helldur med fullu Trw-nadar-Trauſte, meigum hañ bidia, ſo ſem þa good Born bidia þeirra Elſkulegañ Fødur.

Fyrſta Bæn.

Helgeſt þitt Nafn.

Pad er.

Guds Nafn er Sañarlega i ſiaalfu ſier Heilagt, Eñ vier bidium i þeſſare Bæn, ad þad ſkule eirneñ Helgaſt hier med oſs. Hvørneñ ſkiedur þad?

Nær Guds Ord kieñaſt Riettelega og Hreinlega, Og vier epter þeim lifum Heilaglega; So ſem Guds Børnum hæfer; Par til hiaalpe oſs vor Elſkulege Fader aa Himnum; Eñ hvør ſem odruvijs kieñer edur lifer eñ Guds Ord bijdur, Sa Vanhelgar Guds Nafn aa medal vor; Var fraa vardveite oſs Vor Elſkulege Himneſke Fader.

Auñur Bæn.

Til kome þitt Rijke.

Þad er.

Guds Rijke kiemur ad sõnu an vorrar Bænar af sialfu sier til, þo vier bidium þess ecke, Eñ vier bidium i þessare Bæn, ad þad eirneñ kome til vor.

Hvorneñ skiedur þad?

Nær vor Himneskur Fader giefur oss siñ Heilaga Anda, sa oss veiter þa Nad, ad vier trwum hañs Heilaga Orde, lifum Heilaglega, Hier Stundlega, Eñ Añars Heims Eilijflega.

Þridia Bæn.

Verde þiñ Ville, So a Jordu, Sem a Himne.

Þad er.

Guds Goodur og Nadugur Ville verdur Þo vier bidium þess ecke, Eñ vier bidium i þessare Bæn, ad hañs Ville verde a medal vor.

Hvorneñ skiedur þad?

Nær Gud Onijter og hindrar oll ill Rad

n o p q r s t u v x y z þ æ s

Raad og Vilia, sem þvi vallda, ad Guds Nafn Vanhelgast, og hans Rijke naaer ei til vor ad koma, so sem er Dioful̃en, Heimuren̄, Og vor Hollдlegur Vilie, Hellдur styrker han̄ oss og stoduga giører i sijnum̄ Ordum og i Trwñe, allt til vorra Æfeloka; Þetta er hans Myskunsamur og goodur Vilie.

Fioorda Bæn.

Gief Oss J Dag Vort Daglegt Braud.

Þad er.

Gud giefur ad soñu Daglegt Braud, Jafnvel vondum̄ Moñum, þo vier bidium̄ þess ecke, Eñ vier bidium̄ i þessare Bæn, Ad han̄ laate Oss Vort Daglegt Braud Vidurkieña, Og med Packlæte til vor medtaka.

Hvad kallast Daglegt Braud?

Þad er allt bad sem Naudsynlegt er til þessarar Lijfs Biargar, sem er: Matur og Dryckur, Klæde og Skiæde, Hws og

Heimile, Todur og Eingiar, Kvikfienad-ur, Gotz og Peningar, good Eigeñ-Kviña, Hlijdeñ Born, Dygt Þjoonustu-Foolk, Trwer og Froomer Yfer-Meñ, Good Almwga-Stioorn, Hagstæd Vedrætta, Fridur, Heilbrygde, Sidseme; Heidur, gooder Viner, Trwfaster Nægrañar, og allt añad þessu lijkt.

Fimta Bæn.

Og fyrergief oss vorar Skulld-er, so sem vier fyrergiefum vorum Skulldunautum.

Þad er.

Vier bidium i þessare Bæn, ad Fader vor Himneskur vilie ei ælijta vorar Synd-er, so hañ fyrer þeirra Skulld, vilie ei veita oss vora Bæn, þviad vier erum allra þeir-ra Hluta Omakleger sem vier hañ umbid-ium, høfum og eige helldur þad forskulld-ad helldur, ad hañ villde oss þad allt fyr-ergiefa, fyrer sijna eigeñlega Nææd, Þviad

Dag-

Daglega Syndgum vier, Og forþienum eckert añad eñ Straff; So vilium vier og eirneñ þar i moot, Fyrergiefa af Hiarta, Þeim sem oſs ad moote brioota, Eñ giora þeim Gott sem vid oſs Misgiora.

Siøtta Bæn.

Og eige leid þu oſs i Freiſtne.

Þad er.

Gud Freiſtar ad ſoñu Einſkis Mañs; Eñ vier bidium i þeſſare Bæn, Ad Gud vilie vernda oſs og vardveita, Fyrer Andskotans, Heimſins og Hollds ins Vielum, ad vier hrøpum ei fyrer þeirra Tilteiging, J Vantrw, nie Orvænting, Edur adrar Stoor-Synder og Løſtu, Og þo ad vier freiſtunſt af øllu þeſſu, Þa læte hañ oſs um Sijder meiga yfervinña, Og Sigrenum hallda.

Siøunda Bæn.

Helldur frelsa oſs fra Illu.

Þad er.

Hier bidium vier alls i Eniu i þessare Bæn, ad Fader vor Himneskur frelse oss fra ollu Illu, Til Lijfs og Saalar, Farsældar og Heidurs, Og ad Sijdustu þa vor Dauda-Stund er komeñ, Giefe hañ oss goodañ Afgaang og Myskunsamlega Take hañ oss af þessum Eymdar-Dal, Til sijn i Himnarijke. AMEN.

Hvad er þad?

Þad er, ad eg skal vera fullviss uppaa þad, Ad þessar vorar Bæner sieu vorum Himneska Fodur Þacknæmelegar, og af honum heyrdar, Þvi hañ hefur siaalfur skipad oss, Ad vier skylldum med þessum Hætte bidia, Og hefur lofad, ad hañ villde oss Bænheyra, Amen, Amen, Þad er: Jaa, Sañarlega, Þad skal so vera.

Þessar Greiner heyra til DROTTeñlegre Bæn.

1. Vier skulum alleina i vorum Bænum aakalla

ækalla og tilbidia Eirn Almættugañ Gud /
Fødur vors DRottens JEsu Christi, æsamt
med hañs Eingietna Syne JEsu Christo, Og
þeim Helga Anda, Eñ ecke Framlidna Meñ,
Ei helldur Lijkneske nie Bijlæte, Edur nock-
urn Giørdar-Gud, Sæ sem ecke er Fader vors
Lausnara JEsu Christi, Sø sem giøra Gyd-
ingar og Tyrkiar.

2. Vier skulum Hugleida Gudlega Befal-
ning, Sem hañ oss bijdur og skipar, Matth. 6.
og 7. Cap. Luc. 18.

3. Vier skulum Jæta og Vidurkieña vorn
Overdugleika og Synder, Pad er, Ad giøra
Riettra og Saña Ydran, Og suwasi til Guds,
Psalm. 15. Þviad Gud Bænheyrer ecke þæ
Syndugu sem ecke giøra Ydran, Joh. 9.

4. Vier skulum huxa um Gudleg Fyrer-
heit, uppæ Syndaña Fyrergiefning, Og þad
vier verdum Bænheyrder, vegna Medalgæng-
arans JEsu Christi, Joh. 16. Rom. 5. Ps. 1.

5. Vier skulum Trwa og Treysta uppæ Fra
ñestødu og Medalgaungu JEsu Christi, Og ad
vorar Bæner verde vissulega fyrer hañs Skulld
Bænheyrdar, Epter þvi sem Gud lofad hefur.

6. Vier eigum ad framsetia fyrer Gud,
Andlega og Lijkamlega gooda Hlute (og þær
Naudsyniar, Hvar uñ vier bidium) Hvad allt
iñe er saled i þeim Sio Bænum i Fader Vor,

a b c d e f g h i k l m

Af þessum Sex Greinum maa Nooglega liooßt skia, Hvør ad sie Mißmuur, aa mille Bænar Akalls Eins Christens Mans, Og Heidens Mana edur Tyrkia.

SACRAMENTUM

Heilagrar Skijrnar/

Fyrsta Spurning.

Hvad er Skijrn?

Skijrnen er ecke einfallt Vatn, helldur er hun þad Vatn, sem saman er reyrt og bunded, med Guds Bodorde, og med Guds Orde er samteingt.

Hvørt er þad Guds Ord?

Pad vor HErra JEsus Christus sagde hiaa Matth. 28. Capitula.

Fared wt um allan Heimenn, og kienned øllum Ploodum, og Skijred þær J Nafne Fødurs og Sonar, Og Anda Heilags.

Auñur Spurning.

Hvad

Hvad ſtodar oſs og veiter Skijrneñ?

Hun ætvegar oſs og veiter Fyrergiefning Syndaña, og frelſar oſs fra Daudanum og Dioflenum, og giefur þeim øllum eilijfa Saaluhiaalp, ſem trwa þvi ſem Ordeñ Guds og Fyrerheiteñ lofa.

Hvør eru þau Guds Ord og Fyrerheit?

Þaug vor HErra JEſus Chriſtur ſeger hiaa Marc. 16. Capitula.

Hvør hañ trwer og verdur Skijrdur, ſaa ſkal Hoolpeñ verda, eñ hvør hañ ecke Trwer, ſa ſkal Fordæmaſt.

Þridia Spurning.

Hvørneñ maa Vatned orka ſo Veglegra Hluta?

Vatned maa alldrei ſlijks orka, helldur veiter þad Guds Ord, hvørt ad er i Vatnenu, edur med Vatnenu, og Trweñ, hvør aþ ſlijkum Guds Ordum i Vatnenu trwer, Þviad utañ Guds Orda, er Vatned Einſamallt Vatn og eingeñ Skijrn. Eñ þegar Guds Ord ſamlagaſt Vatnenu, Þa er þad Skijrn (þad er Nœdarfullt

 Lijſ-

Lijfsins Vatn) og Endurgietningar Laug i Heilogum Anda, svo sem Paall Postule seiger til Titum 3 Capitula. Epter siñe Myskunseme hefur hañ oss Saaluhoolpna giort fyrer þañ Endurgietningar Vatns-Saa og Endurnijan Heilags Anda, Hvorium hañ hefur gnooglega wthellt yfer oss fyrer JEsum Christum vorn Lausnara, so vier Riettlaater fyrer hañs Naad, verdum Erfingiar Eilijfs Lijfs epter Voneñe, Þesse Ord eru Soñ og Trwañleg.

Fioorda Spurning.

Hvad merker þvilijk Vatns-Skijrn?

Hun merker þad, ad sa hiñ gamle Adam i oss, Daglega ad Dreckiast og Deydast, fyrer Ydran og Yferboot, med ollum Syndum og vondum Gyrndum, Og sijdañ Daglega framkoma og upp aptur rijsa Eirn Nijr Madur, sa ed lifa skal i Riettlæte og Hreinleika, fyrer Gude Æfeñlega.

Hvar stendur þad skrifad?

Sancte Paall seiger til Rom. 6. Cap. Vier erum Jardader med Christo fyrer

Skijrnena i Daudañ, Ad lijka ſo ſem Chriſtur er uppvakeñ fra Daudum fyrer Dijrd Fodurſins, So eigum vier ad gꝏnga i Endurnijung Lijfdagaña.

SACRAMENTUM Altareſins

Fyrſta Spurning.

Hvad er Sacramentum Altareſins?

SAcramentum Altares er Sañarlegt Holld og Blood Vors HErra JEſu Chriſti, Under Braude og Vijne, Af hønum ſiꝏlfum JESU Chriſto Jñſett, oſs Chriſtnum Moñum ad Eta og Drecka.

Hvar ſtendur þad ſkrifad?

So Skrifa þeir Heilogu Gudſpiallameñ, Matthæus, Marcus, Lucas og Sancte Paall.

Vor HErra JEſus Chriſtur, a þeirre Nꝏtt, ſem hañ Forrꝏdeñ

var, Took hañ Brauded, Giørde Packer, og braut þad, og gaf ſijnum Læreſveinum og ſagde: Taked og Eted, Pad er miñ Lijkame, ſem fyrer ydur verdur giefeñ; Giøred þad i mijna Miñing.

Sømuleidis epter Kvølldmaaltijdena, Took hañ Kaleikeñ, Giørde Packer, Gaf þeim hañ, Og ſagde: Drecked aller hier af, Pad er Kaleikur hins Nija Teſtamentis i mijnu Bloode, ſem fyrer ydur wthellest, til Fyrergiefningar Syndaña, So opt ſem þier giøred þetta, Drecked þad i mijna Miñing.

Auñur Spurning.

Hvad ſtodar oſs med ſoddañ Hætte ad Eta og Drecka hier af?

Pad wtvijſa mier þeſſe Ordeñ ſem hier ſtanda (Fyrer Ydur Giefſt Og Uthelleſt, Til Fyrergiefningar Syndaña) Pvi ad

ſoñu veiteſt oſs og giefſt, ſyrer þeſſe Ordeñ i Sacramentenu, Syndaña Fyrergiefning, Eiliiſt Lijf, og Saaluhiaalp, Þviad hvar Syndaña Fyrergiefning er, Þar er og eirneñ Lijfed og Saaluhiaalpeñ.

Pridia Spurning.

Hvornen̄ kan̄ Lijkamleg Verging ad veita ſo mikla Hlute?

Verging Brauds og Vijns veiter þad i aungvañ Maata, Helldur þaug Ordeñ, ſem hier ſtanda: Fyrer Ydur Giefſt Og Uthelleſt Til Fyrergiefningar Syndaña: Hvor Ord ad eru hiaa Lijkamlegre Bergingu, So ſem Eitt Hofud-Stycke i þeſſu Sacramente, og hvor ſem þeſſum Ordum Trwer, Hañ odlaſt allt þad ſem þaug iñehallda og uppaa hlioodа, Sem er, Syndaña Fyrergiefning.

Fioorda Spurning.

Hvor neyter þeſſa Sacramentis maklega?

Ad Faſta, og ſig Lijkamlega þar til ad bwa, Er ad ſoñu good ytre Sidſeme, Eñ

sem er saññarlega maklegur og velskyckadur sin̄ Trwna hefur a þessum Ordum: (Fyrer Ydur Giefst Og Uthellest Til Fyrergiefningar Syndaña:) Eñ hvor hañ ecke Trwer þess:m Ordum, og efar þaug, sem er Omaklegur, Pvíad þetta Orded, (FYREN YDUR) Krefur fullkomlegrar Trwar i Hiartanu.

Skriptar Malleñ.

MIñ Kiære Verduge Fader i Christo, Eg bid ydur giarnañ, ad þier villied virdast til ad heyra mijna Jaatning, og hugga mig med Guds Orde, Og segia mier Fyrergiefning miña Synda, J JESU NAFNE.

Jeg Aum og Syndug Mañeskia, Jaata Almaattugum Gude, og øllum hañs Stoormerkium, Eñ eg afnei-

afneita Fiandanum, Og øllum ha-
ñs Svikum og Vielum. Hier
med medkieñe eg mig, fyrer Gude
og Ydur, Miñ Kiære Fader, ad eg
hefe allskins Synder giort til Orda
og Verka, og vondra Hugreñinga
alla mijna Lijfdaga i moote mijn-
um Himneskum Skapara, Hañs
Vilia og Bodord broted, Þvi med-
kieñe eg mig, Hina Synduguſtu og
Svijvirdeleguſtu Skiepnu Sem
verda maa, Bæde fyrer Gude og
Moñum. Vil eg nu feigeñ allra
miña Synda ydraſt, Aflaata og
Vid ſkia, Med Riettre Trw og
Trauſte, Guds Myſkunar nier
Vonande, Af øllu Hiarta, Fyrer
Verdſkulldan og Medalgaungu
hañs kiæra Sonar JEſu Chriſti,
mijns Lauſnara. Ydur bid eg ad
hugga

hugga mijna hrædda Samvitsku, med Guds Orde, og segia mier mijnar Synder kvittar i JEsu Nafne.

Añar Skriftargängur/

Kiære Fader i Christo, Jeg Aum Syndug Mañeskia, jaata fyrer Gude og ydur, ad Eg er ei alleinasta i Syndunum Gieteñ og Fæddur, helldur hefe eg eirneñ med mijnum Syndsamlegum Þaunkum, Ordum og Giördum, forskulldad Guds Reide og Obliidu, Þar med Tijmañlegt og Eylijft Straff, Dauda og Fyrerdæming. Ydrar Mig Nu Af Hiarta allra miña Synda, og leita Traustz og Lyknar i Bloodugum Undum DRottens mijns JEsu Christi, Sem fyrer mig er Pijndur og

Dai-

n o p q r ſ s t u v x y z þ æ ø

Dareñ, hvørs vegna eg bid Ydur i Guds Stad, Epter Myndugleika Ydars Embættis, ad til-ſegia mier miña Synda Kvittan og Fyrergiefning i JEſu Nafne, og meddeila mier þa Lijfkroptugu Fædu JEſu Chriſti Lijkama og Bloods. Jeg vil glarnañ Kappkoſta med Hiaalp og Adſtod Heilags Anda, ad ſiaa vid Syndunum framvegis, Og miñ Lifnad betra og bæta, Hvar til Gud giefe mier ſijna Naad J JEſu Nafne, Amen.

Morgun Bæneñ.

HAcker giore eg þier miñ Himneſke Fader, Fyrer JEſum Chriſtum þiñ Elſkulegañ Son, miñ DRottñ, ad þu hefur mig aa þeſſare Noottu fyrer øllum Skada

Skada og Haaſka verndad og vardveitt, Eg bid þig, ad þu villier mig aa þeſſum Dege og eirneñ vardveita fyrer Syndum og øllum illum Hlutum, ſo ad allur miñ Lifnadur og øll miin Verk mættu þier velþocknaſt, Þviad eg befala mig, miñ Liikama og Saal, og allt þad eg hefe i þiinar Hendur, Þiñ Heilage Eingill ſie hiaa mier, So ad ſaa hiñ vonde Ovin, faae eckert Valld yfer mier, AMEN.

Kvølld Bæneñ.

Kacker giøre eg þier miñ Himneſke Fader, Fyrer JEſum Chriſtum þiñ Elſkulegañ Son, Miñ DRotteñ, ad þu hefur mig aa þeſſum Dege Naadarſamlega verndad og vardveitt; Eg bid þig,

þig, ad þu vilier fyrergiefa mier allar mijnar Synder, sem eg hefe a þeſs ym̃ Dege raunglega giort og fram eð, Og ad þu vilier mig æ þeſſare Nottu Naadarsamlega vardveita; Þviad eg befala mig min̄ Lijkama og Saal i þijnar Hendur, þin̄ heilage Eingill sie hiaa mier, ſo ad Dioful-en̄ fæe eckert Valld yfer mier, Am̄.

Bæn ædur Madur Skriptaſt.

EG Aum Syndug Man̄eſkia, kiem nu i Dag min̄ DRotten̄ fyrer þitt Naadar Auglit, hladen̄ med ſtoorum Syndum, sem yfergaanga mitt Hofud. Eg jaata ad eg hefe Syndgad i Himenen̄ og fyrer þier, Eg er ſaa fraavillte Saudur, Tijnde Peningur og tapadur Sonur, Sem wtſooad hefe þeirre goodu Arfleifden̄e. Eg ſkielf og titra, Eg hrædeſt þin̄ Doom, Eg Ottaſt Straff Syndan̄a, ſem er eilijfur Daude, Eg kvijde fyrer þvi ad deya, Eñ eg ſkam̄-

skamast mijn þo ad lifa. Hvad skal eg til giora? Eg flij til þijn DRotten miñ og Gud miñ, adur eñ Doomureñ yfer mig fellur, Þvi þu rekur aungvañ fra þier, er til þijn kiemur, Þu hefur sett Ydran þeirr Syndugu, og hefur sendt þijna Þienara ad bjoda ollum Sañ ydrande Syndaña Fyrergiefning, Þvi aforma eg nu med þiñe Naad, ad skriptast og jaata mijnar Synder fyrer þijnum Þienara. DRotteñ Gud miñ, Uppvek mitt Hiarta til sañrar Ydranar. Þu aalijtur einasta Hiartans Þanko. Gief mier audmiwkt Hiarta i Jaatninguñe, Stadfasta Trw i Ahevrslu Heilagrar Amiñingar og Aflausnar, Adgiæted Hiarta i Eptertekt og Avextenum frañveiges. O! JEsu, Gief ad þesse Dagur sie eirn Ydranar Dagur og Lijfernesins Betrunar Dagur, Jaa, Eirn Heilagur Dagur. Sieu nu Synder mijnar drecktar i Haffsens Dijpe þijns Heilaga Bloods, hvoriu eg og fullkomlega trwe: So gief eg og sel mig

og

n o p q r ſ s t u v x y z þ æ ø

og mitt þetta Aform þier miñ JEſu til Sæluhiaalplegra Urræda og Æſkelegustu Endalyktar, J þijnu Nafne og Naadar-Trauſte, Amen.

Bæn epter Aflauſnena.

ÞAcker giøre eg þier miñ Himneſke Hiartans Fader, fyrer þa Naad er þu mier i Nafne mijns Lauſnara JEſu Chriſti hefur nu aa þeſſare Stundu veitt, þar þu hefur leyſt Fiøtur miña Synda, og ſaagad mijn Synda-Saar, huggad og gladt mitt Hiarta med heilagre Aflauſn og Bodan Syndaña Fyrergiefningar, fyrer Muñ þijns Þienara. DRottenn miñ! Gief þu mier, þig hier fyrer ad prijſa, Hiartañlega Elſka, og þier þiona. Send mier Naad þijns Heilaga Anda, Ad eg hallda kuñe þad eg lofade i miñe Jaatningu, mig vid Syndunum Framvegis ad ſiaa, og i Endurnijung Liifdagaña ad gaanga, Svo eg ecke Þverwdarſamlega Syndernar drijge: Og þo eg Syndge (þvi þar er eingeñ

ſem

sem ei Syndge) þa gief mier af Syndun-
um upp ad rijsa, og ad eg muneft, ad Ovid-
urkvæmelegt sie þad, ad Afklædast þeim
fagra Riettlætesins Skrwda JEsu Ri-
ettlætis, og Jklædast aptur Svijvirdeleg-
um Syndaña Flijkum. DRotteñ miñ!
Stioorna mier i Dag og alla Tijma til
alls Goods, Og med þessum Paanka vil
eg nu i Dag þiggia og medtaka DRott-
eñs Kvølldmaaltijd. Gud miñ uppfylle
mijna Naudsyn epter sijnum Dijrdar
Rijkdoome i Christo JEsu, Amen.

Bæn fyrer Bergingena.

ALmaatuge Gud! Fader DRotteñs
vors JEsu Christi; Nu er eg komeñ
at Vegeñ ad nioota Bordhallds þijns
Elskulegasta Sonar i hañs Heilagre
Kvølld-Maaltijd: Eñ hiaa mier fiñ eg ecke
nema Overdugleik ad nioota þvilijkrar
Maaltijdar. Ef eg skyllde frambera þad
sem være i nockru Gyllde, þa vænte eg þess
af sialfs þijns Naad og Milldre Hende.

Þu

Þu hlijfder ecke þijnum eigeñ Syne, helld-
ur gafst hañ wt fyrer oss alla, og þar med
prijsader þu þiñ Kiærleika vid oss: Hañ
er og Dæueñ fyrer vorra Synda Skulld,
epter Ritningunum, og liet oss epter sijn
Furdanleg Verk, Þvi vier hofum hañs
Lijkama, sem hañ gaf wt fyrer oss, og þañ
Nija Testamentesins Kaleik i hañs Bloo-
de, hvoriu hañ fyrer oss wthellte. Hver
sem nu etur hañs Holld, og dreckur hañs
Blood, hũ hefur þad eillijfa Lijfed, og JE-
sus mun uppvekia hañ a þeim Efsta Dege.
Jeg er nu hier Nærverande, i þeim Stad,
hvar þu hefur skickad Miñina þijns Naf-
ns, Til ad eta Holld Mañsins Sonar og
ad drecka hañs Blood: O! Drotteñ, latt
þad vel luckast. AE! Drotteñ, þu tilbijr eitt
Mat-Bord fyrer mier i moote mijnum O-
vinum; Þu smyr mitt Hofud med Vid-
smiore, og skeinker fullt æ fyrer mig: Eñ
eg er ein Syndug Mañeskia, og ecke verd-
ug þess, ad þu Jñgæanger til mijn: Þo af
þvi eg veit, ad hvor sem trwer æ þig, hañ
er

er Riettlætur; Og so hefur þu elskad þin Sofnud, ad þu gafst þig siaalfañ wt fyrer hañ, og helgader hañ, So ad vier hefdum Fridēñ i þier siaalfum: Þvi þu ert oss af Gude giørdur, Til Riettlætis, Helgunar og Endurlausnar. Þar fyrer bid eg þig nu og Grætbæne, Æ! Bænheyr mig epter þiñe stooru Giæsku og Myskunseme. Mijna Saal þyrster epter þier, sem eina þurra Jørd epter Frioffsomu (Heilsusomu) Regne: Verka þu þad hia mier sem þier er Þocknanlegt, Þvi þu ert Hyrder og Biskup Saalar miñar. Gief mier þad hulda Manna, og dryckia mig med Vellysting, so sem med einum reñande Straume. Ad þar meige wtfliioota af mijnum Lijkama, fyrer þig, Lifande Vatns-Straumar. O! Drotteñ Gud Heilage Ande, þu sem verkar alla gooda Hlute, Verka og so kroptuglega i mier, Ad eg meige so Eta af þessu Braude og Drecka af þessum Kaleik, ad mijn Saala verde i Sælgiæte feit, og ødlest þad Eilijfa Lijsed, Og ad eg fyrer þitt

Allra

Allra Heilagaſta Bordhalld, mætte um̃ ſijder verda eirn Medlimur þiña Utvallds-ra vid þitt eilijfa Bord i Himnarijke. Jeg kiem, HErra JEſu, Kom þu og til mijn, So ſkalltu vera miñ, og eg ſkal vera Þiñ. Bænheyr mig fyrer þitt Blood og þijn Heilogu Pijſlar-Saar, Amen.

Bæn Epter Bergingena.

O! Miñ Har-Bleſſade Frelſare HErra JEſu, Nu hefur þu giort þier Viſtar-Veru i mijnu Hiarta; Og ſamteingt þig med ſiaalfum mier. O! Allra Sætaſte HErra JEſu! hvorn Einglar ner tilbidia, Og fyrer hvørs Allra Heiloguſtu Aſynd Seraphim ſkijla Sijnum Aſioonum med Vængium, og hroopa aan Aflaats: Heilagur, Heilagur, Heilagur, Er DRottẽ Gud Zebaoth. So ſem þu nu i þine heilagre Kvølldmaaltijd hefur giefed mier ſtærſta Rijkdoom þiñar Naader og Eina Trwar Hønd ad medtaka hañ; So

gief mier Framvegis þinn Styrk ad hallda hier i einu hreinu Hiarta, sem adskiled sie frá Verolldenne. Send þu i mitt Hiarta ad ofann þinn Kiærleiks-Elld, So ad minn Lofgiordar og Packlætis-Logie mætte upp stijga til þijn, og þreingia sier inn i Himenenn. Nu er eg HErra JEsu, fæddur med þijnum Lijkama, og mijn Saal er Endurnærd med þijnu Bloode. Laat O! JEsu mijna Saal hier epter vera olldungis þijna Eign, Burt tekna frá ollu þvi, sem þier misþocknast. Laat minn Munn og mijnar Varer, Sem medteked hafa þennann Helgedoom, og mitt Hiarta vera þier vijgt sem Eitt þægelegt Mustere. Minn sætaste HErra JEsu; Nu er Guds Rijke Innvortes med mier: Nu legg eg mijnar Hendur, under þijnar, med Noglunum giegnum stungnu Hendur og Fætur, og afhende þier nu Liklana ad mijnum Hiartans Dyrum; Vertu þar Velkomenn þu Himneske Dijrdarennar Konungur. Befala mier hvad þu villt eg skule giora epter

er þiñe Heilagre Velþocknan. J mijnum Gietnade og Fædingu gafſtu mier mig ſiaalfañ: J þiñe Heilagre Kvolldmaaltijd giefur þu mier þig ſiaalfañ. Nu gief eg mig þier allañ med Saalu og Lijfe: Medtak þu mig O Drotteñ og leid mig, ſo ad eg villeſt alldrei nie vijke fraa þier. Fullkomna þad Gooda Verked ſem þu hefur i mier Naadarſamlega uppbyriad; So ad eg mætte ødlaſt Endalok Trwareñar; Sem er Eilijft Hiaalpræde Saalareñar. Þitt Nafn ſie Loſad ad Eilijfu, Amen.

SEX JNNTAK

Þeſs Saaluhiaalpliga Trwar-Bragdaña SAñleiks, J ſiñe Riettu Rød, FYRER Ung-Meñe og Faafrooda.

I.

SA Einaſte og Sañe Gud er i Þremur Perſoonum, Fader, Sonur, og Heilagur Ande.

2. Þesse Þeij-Eine Gud hefur skapad alla Verølldu, Og eins uppe helldur heñe og stioornar eñ nu.

3. Aller Einglarner voru af Gude skapader goder og heilager, eñ nockrer fiellu veg na siñar Ohlijdne fra Gude, þeir ed kallast Dioflar.

4. Madureñ var og skaptur af Gude, aan Syndar, epter Guds Mynd, Til ad þioona honum.

5. Þesse Guds Mynd, var iñefaleñ i nockre Samlijkingu vid Gud; Edur i søñum Vijsdoome, Riettlæte og Heilagleika.

6. J þessu Sakleysis Stande var Madureñ Sæluhoolpeñ; Af þvi hañ lifdei Sam Einingu med Gude, sem er sæ Ædste Goode.

7. Eñ voorer Fyrstu Forelldrar, Adam og Eva, Lietu Dioofuleñ svijkia sig, til ad suwast Jñvortis i Hiartanu fra Gude, og Utvortis ad Eta af þeim Forbodna Tries Avexte.

8. Fyrer þvi topudu þau Guds Mynd,

nd, i hvorrar Stad kom Diofulsins Mynd, edur Lijking med þeim Guds Ovine: Skilningureñ vard Formyrkvadur, Vilien fra snweñ, og daudur til hins Gooda, Eñ Tilhneigianlegur og Duglegur til alls Ills.

9. Vid þad tøpudu þau þeirra Saaluhiaalplegu Samkvæme med Gude, Fiellu under Guds Reide, og urdu sek Tijmaūlegs, Andlegs, og Eilijfs Dauda.

10. Nu, af þvi Adam og Eva er su Root, af hvørre allar Maūeskiur hafa þeirra Uppruna, þa hafa þesser Fyrstu Forelldrar gieted Børn epter sijne Mynd, Og æsamt med Maūlegre Naattúru Jñrætt Synder og Daudañ i alla sijna Epterkomendur.

11. Vegna þess vantar alla Meñ af Naattúruñe Guds Mynd, þañ medskapada Vijsdoom og Heilagleika; Eñ i þess Stad fædast þeir med Uppruna Syndeñe, Andlega blinder, Vanhelger og Mootþroaanleger.

12. Af þessare medfæddu Uppruna Synd, wtsprionta allar Girnlegar Synder, i Hugreñingum, Gyrndum, Ordum og Giordum.

13. Søkum þessa eru þa allar Maūeskiur i þessu Vañvæna Synvareñar Tilstande, under

Guds Reide, Sekar Tijmanlegs, Andlegs og Eiliifs Straffs.

14. Fra ſoddañ Eiliifre Eymd gat eingeñ Skiepna biargad ſeꝰ.

15. Eñ Gud, Sem fra Eiliiſd ſa þeſſa Mañkynſins allra ſtærſtu Neyd og Eymd, hefur, af Oſorþientum Kiærleika, Hrærſt til Jñelegrar Medaumkunar, Og alydktad, ad ſenda ollum Moñum ſiñ Eingietna Son, Fyrer Frelſara.

16. Þeſſe Frelſare, ſem heiter JEſus Chriſtur, var Verolldeñe Lofadur ſtrax epter Synda-Falled; Og hañs Bitre og Bloodnge Daude var i þvi Gamla Teſtamentenu Teiknadur og Fyrermyndadur Med margra Þuſund Dijra Foornfæringum.

17. Lokſins i Tijmañs Uppfyllingu, var þeſſe Guds Eiliife Sonur, fyrer H. Anda Yferſkyggingu, Gieteñ an Syndar, Og fæddur i Heimeñ af ſiñe Moodur, Hiñe Helgu Jungfrw Marin.

18. Þeſſe vor Bleſſade Endurlauſnare, hefur þvi i Eiñre Perſoonu Tvær Natturur, Guddoomlega og Mañdoomlega, So hañ aſamt er Gud og Madur.

19. Epter ſijnu Embætte, Er hañ ſa Einaſte Medalgangare millum Guds og Mañia, Vor Ædſte Kieñemadur, Spamadur og Kongur, J Tvofolldu Stande, Nidurlægingar og Upphafningar.

20. Med sijnum Heilaga Lifnade og fullkomnu Hlijdne hefur hañ i vorn Stad Lögmaaled uppfyllt; Med siñe bitru Pijnu hefur hañ utstaded Straffed fyrer oss, Og funded til Lögmaalsins Bölvunar, bæde aa Saalu og Lijkama, Tijmanlegs og Eilijfs Dauda, Vegna vorra Synda, Sem honum voru i Guds Doome Tilreiknadar.

21. Med þessare siñe Hlijdne og Pijnu, hefur hañ stillt til Fridar Guds Riettlæte, Forlijkad oss vid Gud, Afrekad oss Frelse fraa Syndeñe, og öllu Jllu, aasamt Riett til Sam-Einingar med Gude, og alla Saaluhiaalp sem þar af kiemur, Og þaneñ alldeilis Fullkomnad þad mikla Endurlausnar Verk.

22. J Gröfeñe var JEsus ei leingur epter siñ Dauda, eñ til þess aa Pridia Dege, Pa Fadereñ Uppvakte hañ fraa Daudum, og hañ sialfur uppReis med stoorum Sigurs-Krapte yfer sijnum og vorum Ovinum, Auglijsande, ad hañ hefde Fullkomlega vor vegna Bitalad fyrer Syndena.

23. Epter Upprisuna er Christur Uppstiigeñ til Himens, Og hefur sett sig hiaa Guds Hægre Hende, Hvar hañ bidur fyrer oss, Og sender oss siñ Heilaga Anda, So ad hañs utvegada Saaluhiaalp kome oss til Gooda.

24. Saa Heilage Ande Kallar alla Meñ Alvarlega til þessarar Saaluhiaalpar, og verkar

Krøptuglega med Nαdar-Medølnuym, Ordenū og þeim Tveimur Sacrámentum, Eiñ viſſar aſamt Eiñ viſſañ Maata og Atferd, Hvørneñ Meñ ødlaſt kuñe þa Afrekndn Sαluhiαlp.

25. Þeſſe Maate kallaſt Sαluhiαlplegur Mæte, Og er Jñefaleñ i ſañre Umvendun til Guds.

26. Umvendunareñar Partar eru Tveir: Angur og Trweñ.

27. Angur og Trege er, ad þeckia riett af Logmαleñu ſijna Nαtturlega Spillingu og Giøraňlegar Synder, ad fiña ſαart til þeirra, og alvarlega ad hata þær.

28. Af ſijkre ſiαlfs ſijns Eymdar Tilfiñingu, Fraiñkiemur, fyrer Evangelium, Trwareñar Epterlaungun til Guds Nαdar i Chriſto.

29. Þeſſe Trw wtbreider ſig epter ſijnum Frelſara, og umfadmar med ſtoorre Epterlαngan hañs Dijrmætu Forþienuſtu og Verdſkulldan, Sem ſiñ Einaſta Sαluhiαlpar Grund-Vøll.

30. Sømu Trwar rietta Edle og Eigeñlegleike er, Ad hun ſtrax anglijſer ſig verkande i Kiærleikanum til Guds og Nαungans, aſamt i Hiartans Daglegre Hreinſan.

31. Hvør ſem ad ecke mootſtendur Heilags Anda Nαd, helldur lætur ſig leida til þeſſa Sαluhiαlplega Mαata; Hañ uppvaknar af ſijnum Andlega Dauda, Endurfædeſt til Eins Nys Lifn-

Lifnadar, Odlaſt aptur þa tøpudu Guds Mynd, Nyit Livos i Skilningenum, Nya Gyrud og Krapt i Viliannm, Eitt umbreitt Siñe og Hiartalag. Hañ Riettlæteſt, Pad er, Klædeſt med Chriſti Riettlæte, Frijaſt fra Syndareñar Skulld og Straffe, Þvi þa er og eiñeñ Syndareñar Herradæme burt-tekeð.

32. Hañ Sam-einaſt med Trwñe a nij vid Gud, og ødlaſt Hlutſkipte i øllum þeim Ometande Naadar-Gaafum, Sem Chriſtur hefur twvegad.

33. Hañ er nu ørdeñ Sañarlegt og Saaluhiaalplegt Guds Barn, Og hefur Lifande Von uñ Himña-Rijkis Eilijfa Arfleifd.

34. Nu fær hañ Guddoomlega Upplyſing og Krapt, Bæde til ad yferviña þad Illa, (ſo hañ Syndgar ei fremur af a-ſettu Raade, moote Samvitſkuñe) Og til ad Epterfylgia þvi Gooda af øllu Hiarta, So hañ leitar nu ydnglega Guds Rijkes og hañs Riettlætis, og framgeingur a Jørduñe med Himneſku Siñe, Og ſo ſem fyrer Guds Auglite.

35. Hañ hefur ſaña Huggun i øllum Mootgaange, Søkum þeſs ad Guds Rijke, Sem er Riettlæte, Fridur og Fognndur i Heiløgum Anda, Bijr i hañs Hiarta, Jafnvel þoott þad Opt og Tijdum ſie huled under Veikleika og Sturlan.

36. Eñ vilie hañ eige tapa ſoddañ ſijnu Saa lu-

lukiaslplegu Raadar-Stande, Pa blijtur hañ ad blijfa med Trwñe i Christo, Og laata sier stioorna af hañs Anda.

37. Hañ blijtur med Hiartañlegre Bæn og Andans Alvorugiesne, Kostgiæfelega ad brwka þau Naadareñar Medøl, Med hvørium hañs Trw kañ uppe halldast og styrkiast, Nefnelega Guds Heilaga Ord og Sacramenteñ.

38. Hañ verdur þa riett ad Vaka, Bidia, og Strijda moot Diøflenum, Verølldeñe og Syndeñe, hvørrar Epter-Leifar loda eñ nu vid hañ, eñ skulu wthreinsast æ meir og meir med Daglegre Endurnijan, Og þar i moot Guds Mynd framar og framar uppriettast i hønum; So hañ wtþryckelega laate sia i sijnn Lijferne, ad hañ, Sem Endurfædt Guds Barn, Lijkest þessum Himnesta Fødur; Elske allt þad er hañ Elskar, Eñ hate allt þad er hañ hatar, Og allt þad, sem Verølldeñ er full af; Nefnelega Augnaña Fysn, Holldsins Lyst, og Drambsamt Lijferne.

39. Hañ blijtur Daglega ad Afneita sialfum sier, Og Poleñmoodlega bera Krosseñ epter sijnum Frelsara a þeim Praungva Vege.

40. Hvør sem er stødugur a þessum Vege allu sijna Lijfs-Tijd, Hønum er ad Lyktum, Dauð eñ Abate og fullkomed Frelse.

41. Pvi hañ skal a Efsta Dege eige uppriisa til Fordæmingar, helldur til Eylijfs Veglegs Lijfs,

Liifs, og O-uppleysanlegrar Sam-Einingar med Gude.

42. Eñ hvor sem eige i þessum Saalnhiaalp-areñar Meata vill mediaka og brwka Guds Naad, Hañ mun i sijnu Syndugu Naatturuñar Tilstaude, verda fraaskileñ Gude, Og hlijtur ad vænta Hlutskiptis med Dioflenum og hañs Arum i Eylijfre Fyr-erdæmingu.

ROOMVERSK TALA.

I. II. III. IIII. (IV.) V. VI. VII. VIII. (IIX.) VIIII. (IX.) X. XI. XII. XIII. XIIII. (XIV.) XV. XVI. XVII. XVIII. (XIIX.) XVIIII. (XIX.) XX. XXX. XXXX. (XL.) L. LX. LXX. LXXX. LXxxx. (xC.) C. CC. CCC. CCCC. (CD.) D. (IↃ.) DC. DCC. DCCC. DCCCC. M. (CIↃ.) MC. MCC. MCCC. MCCCC. MD. MDC. MDCC. MDCCC. MDCCCC. MM. (CIↃ CIↃ.)

SIFRU TALANN.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.
13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.
21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29.
30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38.
39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46.
47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55.
56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63.
64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72.
73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81.
82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90.
91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99.
100. 200. 300. 400. 500. 600.
700. 800. 900. 1000. 2000.
3000. 4000. 5000. 6000. 7000.
8000. 9000. 10000. 100000.
1000000.

Sig mest merker hiñ Fyrste, Mañ Tiju kvad Añar, Hundrad bijder hiñ Þridie, Þusund Fioorde vel grunda, Tiju Þusund tel Fimta, Tel Hundrad Þusund Siotta, Siounda mier Klerkar kiendu, Ad kalla Þusund Þusunda.

U.S.

